

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ГРОМАДЯН НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ)

Буряк Ярослав Ярославович - кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного права та процесу, Навчально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

УДК 342.9.

Стаття присвячується дослідженню механізму реалізації права громадян на доступ до публічної інформації місцевими органами державної виконавчої влади, на прикладі Львівської облдержадміністрації.

З прийняттям законодавства, що передбачає доступ до публічної інформації, значно розширились права громадян на отримання інформації про діяльність як органів державної влади загалом, так і місцевих органів державної виконавчої влади зокрема. Істотно зросла кількість звернень громадян, громадських організацій про надання інформації, документів про діяльність органів державної влади.

У статті досліджується механізм реалізації права особи на доступ до публічної інформації Львівською облдержадміністрацією.

У статті аналізуються підзаконні нормативно-правові акти Львівської обласної державної адміністрації, що регулюють питання порядку доступу до публічної інформації, розпорядником якої є обласна державна адміністрація, перелік видів публічної інформації, розпорядником якої є Львівська обласна державна адміністрація, затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, порядок оприлюднення актів обласної державної адміністрації.

Окремо наводяться статистичні дані стан роботи із запитами на інформацію у Львівській обласній державній адміністрації за I квартал 2018 року.

Ключові слова: публічна інформація, Львівська облдержадміністрація, розпорядження, право особи, види публічної інформації, розпорядник інформації, доступ до публічної інформації.

Статья посвящается исследованию механизма реализации права граждан на доступ к публичной информации местными органами государственной исполнительной власти, на примере Львовской облгосадминистрации.

С принятием законодательства, предусматривающего доступ к публичной информации, значительно расширились права граждан на получение информации о деятельности как органов государственной власти в целом, так и местных органов государственной исполнительной власти, в частности. Существенно возросло количество обращений граждан, общественных организаций о предоставлении информации, документов о деятельности органов государственной власти.

В статье исследуется механизм реализации права человека на доступ к публичной информации Львовской облгосадминистрацией.

В статье анализируются подзаконные нормативно-правовые акты Львовской областной государственной администрации регулирующие вопросы порядка доступа к публичной информации, распорядителем которой является областная государственная администрация, перечень видов публичной информации, распорядителем которой является Львовская областная государственная администрация, утверждению предельных норм расходов на копирование или печать документов, предоставляемых по запросу на информацию, порядок обнародования актов областной государственной администрации.

Отдельно приводятся статистические данные состояние работы с запросами на информацию в областной государственной администрации за I квартал 2018 года.

Ключевые слова: публичная информация, Львовская облгосадминистрация, распоряжения, право лица, виды публичной информации, распорядитель информации, доступ к публичной информации.

The article is devoted to the study of the mechanism of realization of the right of citizens to access public information by local bodies of state executive authority, for example, the Lviv regional state administration.

With the adoption of legislation providing for access to public information, citizens' rights to receive information on the activities of both public authorities in general and local bodies of state executive power in particular have expanded. Significantly increased the number of appeals from citizens, NGOs on the provision of information, documents on the activities of state authorities.

The article investigates the mechanism of realization of the right of a person to access public information by the Lviv regional state administration.

The article analyzes the sub-normative acts of the Lviv regional state administration that regulate the procedure for access to public information, which is administered by the regional state administration, the list of types of public information administered by the Lviv regional state administration, approval of the limits of costs for copying or printing of documents, provided on the request for information, the procedure for the publication of acts of the regional state administration.

The statistics of the state of work with requests for information in Lviv oblast state administration for the 1st quarter of 2018 are given separately.

Key words: public information, Lviv regional state administration, order, right person, types of public information, information manager, access to public information.

Постановка проблеми. З прийняттям Закону України «Про доступ до публічної інформації» значно розширилися права громадян на отримання інформації про діяльність як органів державної влади загалом, так і місцевих органів державної виконавчої влади зокрема. Після прийняття цього Закону істотно зросла кількість звернень громадян, громадських організацій про надання інформації, документів про діяльність органів державної влади. Мета цієї статті полягає у дослідженні реалізації права на доступ до публічної інформації місцевими органами державної виконавчої влади на прикладі Львівської облдержадміністрації.

Стан дослідження. Публічну інформацію як об'єкт правових відносин в Україні, один з найважливіших елементів розвитку системи державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, публічну інформацію в контексті контролю громадян за діяльністю держави досліджував ряд вітчизняних науковців [1-3]. Водночас питання реалізації права на доступ до публічної інформації місцевими органами державної виконавчої влади практично не розглядається, що і зумовлює актуальність даного дослідження.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі ви-

конання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом [4]. Цим Законом фактично гарантується обов'язок розпорядників інформації надавати та оприлюднювати інформацію.

Указом Президента України від 5.05.2011 р. № 547/2011 було доручено місцевим державним адміністраціям серед іншого розробити і затвердити: форми запитів на інформацію, які повинні містити стислу інструкцію щодо процедури подання запиту на інформацію, її отримання тощо; порядок складання, подання запитів в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою); запровадити облік запитів на інформацію; визначити (утворити) спеціальні структурні підрозділи або визначити посадових осіб, які організовуватимуть доступ до публічної інформації, та завдання таких структурних підрозділів або осіб; визначити спеціальні місця для роботи запитувачів із документами, що містять публічну інформацію, їх копіями, обладнати такі місця відповідною оргтехнікою [5]. Додатково Указом Президента від 5.05.2011 р. № 548/2011 були затверджені першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України [6].

На виконання вищенаведеного Закону та Указів Президента України в апараті Львівської обласної державної адміністрації здійснюється діяльність в установленому порядку щодо забезпечення права громадян на доступ до публічної інформації [7].

Розпорядженням голови Львівської обласної державної адміністрації від 19 лютого 2016 року № 85/0/5-16 був затверджений порядок доступу до публічної інформації, розпорядником якої є обласна державна адміністрація [8].

Відповідно до цього порядку, усі запити на публічну інформацію, які надходять до облдержадміністрації, проходять реєстрацію в установленому порядку, обліковуються та оперативно обробляються відповідальною особою з питань доступу до публічної інформації відділу діловодства та документообігу адміністративного управління апарату обласної державної адміністрації. У самостійних структурних підрозділах облдержадміністрації відповідальність за доступ, організацію, оприлюднення та надання публічної інформації в термін, передбачений Законом, покладається на керівників зазначених структурних підрозділів. З метою оперативного реагування на запити на публічну інформацію в кожному структурному підрозділі визначаються відповідальні за забезпечення доступу до публічної інформації особи [8].

Водночас, сам перелік видів публічної інформації, розпорядником якої є Львівська обласна державна адміністрація, був затверджений значно швидше, а саме у вересні 2012 року [9].

Відповідно до цього розпорядження основними видами інформації за змістом, якою володіє Львівська обласна державна адміністрація, є: загальна інформація про облдержадміністрацію; інформація про діяльність Львівської обласної державної адміністрації; інформація про діяльність структурних підрозділів Львівської обласної державної адміністрації; інформація про роботу колегії Львівської обласної державної адміністрації; проекти річних Програм соціально-економічного та культурного розвитку області; інформація з питань стратегічного розвитку,

соціально-економічних програм, регіональної політики та моніторингу; інформація з питань регуляторної політики; інформація про доступ до публічної інформації; інформація у сфері фінансів; інформація з питань економіки капітального будівництва; інформація щодо здійснення заходів, спрямованих на енергозбереження у бюджетній сфері та серед населення області; інформація з питань соціального захисту населення; інформація з питань містобудування та будівництва; інформація з питань агропромислового розвитку; інформація з питань охорони здоров'я; відповіді на запитання мешканців області, що надходять на портал головного управління охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації; інформація з питань внутрішньої політики, преси та інформації; інформація з питань туристичної діяльності; реєстр пам'яток культурної спадщини, які знаходяться на території Львівської області; інформація з питань сім'ї та молоді; інформація про надання адміністративних послуг, що надаються Львівською обласною державною адміністрацією; інформація про розгляд звернень громадян у Львівській обласній державній адміністрації; інформаційно-довідкові документи, надіслані до відома; угоди про співпрацю; інформація про закупівлю робіт, товарів та послуг; архівні справи постійного, тривалого та тимчасового зберігання (зведені описи справ); інформація про перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Для забезпечення доступу громадян до публічної інформації були також затверджені граничні норми витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, перелік відомостей, що становлять службову інформацію і яким надається гриф «Для службового користування» та затверджено сам порядок оприлюднення актів обласної державної адміністрації [10-12].

Аналізуючи стан роботи із запитами на інформацію у Львівській обласній державній адміністрації за I квартал 2018 року можна виокремити із загальної кількості запитів на доступ до публічної інформації самі категорії

запитів, види інформації та загальну кількість запитів. Отже, загальна кількість запитів становила 131, із них електронною поштою: 74 іншими засобами: 57, поштою: 20; телефоном: 0; факсом: 0; особисто: 37. Від засобів масової інформації (журналістів) надійшло 13 запитів, від інших запитувачів: 118. Відмов у наданні інформації на запит не було, кількість відповідей протягом 1-5 робочих днів: 123, кількість відповідей протягом 6-20 робочих днів: 8, роз'яснення стосовно відсутності інформації, оскільки не є розпорядником інформації: 8 [13].

За видами інформації запитувалась наступна інформація: інформація про фізичну особу: 5; інформація довідково-енциклопедичного характеру: 80; інформація про товар (роботу, послугу): 10; правова інформація: 5; статистична інформація: 9; інформація про стан довкілля (екологічна інформація): 6; соціологічна інформація: 16.

Категорії запитувачів можна розподілити наступним чином: фізичні особи: 66; юридичні особи: 23; об'єднання громадян без статусу юридичної особи: 29; від засобів масової інформації (журналістів): 13.

Якщо брати до уваги звіт про доступ до публічної інформації у Львівській облдержадміністрації за 2017 рік, то будемо мати наступні дані.

Загальна кількість запитів: 550, електронною поштою: 331, іншими засобами (поштою, телефоном, факсом, особисто): 219, від засобів масової інформації (журналістів): 58, від інших запитувачів: 492, загальна кількість відмов у наданні інформації на запит: 4, кількість відповідей протягом 1-5 робочих днів: 464, кількість відповідей протягом 6-20 робочих днів: 86; відмов у запиті (не є розпорядником інформації: 56).

По видах інформації в основному інформація про фізичну особу: 54, інформація довідково-енциклопедичного характеру: 278, інформація про товар (роботу, послугу): 28, правова інформація: 44, статистична інформація: 63, інформація про стан довкілля (екологічна інформація): 49, соціологічна інформація: 34 [14].

Висновки. Отже, з прийняттям Закону України «Про доступ до публічної інформації» особи отримали право запитувати інформацію про стан діяльності органів державної влади, зокрема місцевих державних адміністрацій в межах певних адміністративно-територіальних одиниць. Аналізуючи окремо стан роботи Львівської облдержадміністрації по реалізації права громадян на доступ до публічної інформації, можемо говорити, що останнім прийнято ряд розпорядчих актів (розпоряджень голови облдержадміністрації) протягом декількох років, що спрямовані на забезпечення доступу громадян до публічної інформації про стан діяльності цього органу.

Література

1. Яременко О. І. Публічна інформація як об'єкт правових відносин в Україні [Електронний ресурс] / О. І. Яременко // Інформація і право. – 2011. – № 2. – С. 39-45. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2011_2_8

2. Черній Є. В. Публічна інформація — один з найважливіших елементів розвитку системи державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій [Електронний ресурс] / Є. В. Черній // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 9. – С. 110-112.

3. Вітвіцький С. С. Публічна інформація в контексті контролю громадян за діяльністю держави [Електронний ресурс] / С. С. Вітвіцький // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2017. – № 1. – С. 66-72. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2017_1_11

4. Закон України 13. 01. 2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-17/print1511419877977081>.

5. Указ Президента України від 5. 05. 2011 р. № 547/2011 «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/547/2011>.

6. Указ Президента України від 5.05.2011 р. № 548/2011 «Про першочергові заходи щодо

забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/548/2011>.

7. Публічна інформація. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/dostup-do-publichnoji-informatsiji>.

8. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 19 лютого 2016 року 85/0/5-16 «Про затвердження Порядку доступу до публічної інформації, розпорядником якої є обласна державна адміністрація». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>.

9. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 28 вересня 2012 року № 661/0/5-12 «Про перелік видів публічної інформації, розпорядником якої є Львівська обласна державна адміністрація». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>.

10. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 1 серпня 2011 року № 776/0/5-11 «Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на

інформацію». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>.

11. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 10 лютого 2012 року № 60/0/5-12 «Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію, і яким надається гриф «Для службового користування». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>.

12. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 23 грудня 2011 року № 1365/0/5-11 «Про затвердження Порядку оприлюднення актів обласної державної адміністрації». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>.

13. Звіт про стан роботи із запитами на інформацію у Львівській обласній державній адміністрації за I квартал 2018 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/zvitu>.

14. Звіт про стан роботи із запитами на інформацію у Львівській обласній державній адміністрації за 2017 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua/zvitu>.